

1935 set mod syd. I forgrunden Kløvermarksvej, Amagerbanens areal og til højre brandstationen ved nuværende Vermlandsgade. Dalslandsgade 7, hvor »Svenske Skanse« lå, er markeret med ring. Fotoarkiv: Erik V. Petersen.

På Rigsarkivet er der bevaret fotos og tegninger af skuret. Et tilsvarende skur var opført på et militært område vest for Viborg. Der skulle have været en tilsvarende henrettelsesplads på Fyn.

HENRETTELSESPLADSERNE

LOKALHISTORIE. Lokalhistoriker Dines Bogø fortæller om barske begivenheder på to pladser på Amager.

AF DINES BOGØ
red.abl@berlingskmedia.dk

AMAGERPORT OG HOLMEN: For lidt over 200 år siden besluttede myndighederne, at den offentlige henrettelsesplads på Østerbro skulle flyttes til Amager. Valget faldt på et område ikke så langt fra Amagerport. En ældre skanse anlagt i 1700-tallet kaldet »Stjerneskanse« eller »Svenske Skanse« var tilsyneladende velegnet til formålet. Skansen blev brugt som offentlig henrettelsesplads i årene 1806-1857.

Fra de lidt sammensunkne jordvolde kunne publikum også følge med i forberedelserne til selve henrettelsen, der foregik inde i selve skansen. Henrettelsen, der var offentlig, skete med økse. 35 dødsdømte blev henrettet på stedet, heraf tre kvinder.

Skansen lå ved nuværende Dalslandsgade 7 og i 1929 blev en lille gade i området tæt ved

benævnt »Ved Skansen«.

Sidste offentlige henrettelse i Danmark efter den gamle lov foregik i 1882. Den sidste henrettelse var i 1892 i Horsens Tugthus for lukkede døre.

Dødsstraffen afskaffes og genindføres

Ved lov af 1930 afskaffede man dødsstraffen i Danmark. Dog genindført med tilbagevirkende kraft i 1945, og ved egentlig lov i 1952. Dødsstraf blev igen endelig afskaffet så sent som for 20 år siden.

I forbindelse med retsopgøret efter 1945 blev lidt over 100 danske dødsdømt for landsforræderi (78 blev stadfæstet ved Landsretterne). Flere tyske statsborgere blev også dødsdømt, men de blev alle benådet med fængsel og senere udvist.

46 af de dødsdømte danskere blev henrettet i årene 1946-1950. To kvinder var idømt dødsstraf, men justitsministeren mente ikke, at han kunne

På udsnit af Sterns kort fra 1841 ses henrettelsespladsen lige øst for Renovationspladsen.

forsvare, at kvinder blev henrettet!

Efter mange overvejelser havde man fundet frem til, at det østlige henrettelsessted skulle placeres på 2. Redan på Marinestation Holmen. (Redan: Lille pileformet fremspring på en fæstningsvold). Ofte er stedet fejlagtigt benævnt som en del af Hærens nærliggende Bådsmandsstræde Kaserne.

I Jylland, hvor 16 af de dødsdømte blev skudt, lå henrettelsespladsen i et militært område vest for Viborg.

På 2. Redan var der opført et arkitekttegnet skur. Henrettelserne skulle foretages af 10 politifolk. Inden det blev besluttet, at det skulle være politiet, der stod for henrettelserne, havde andre muligheder været drøftet (militæret, modstandsbevægelsen, frivillige m.v.).

Skuret var opstillet på stien bag det ammunitionsdepot, der er opført på stedet i 1781. Ud over mandskabet fra politiet, der skulle skyde, deltog en politikommandør, en repræsentant for Stadsadvokaten, fængselspersonale og medhjælpere samt en læge. I enkelte tilfælde var der særlig indbudte. Henrettelserne foregik om natten og skuret blev

oplyst af to medbragte batteridrevne projektører.

Alt skulle foregå meget diskret, men på grund af en lækage i systemet vidste øvrige indsatte i Vestre Fængsel og andre, hvad der skulle ske. Uheldigvis også i flere tilfælde navne på de politifolk, der var beordret til at deltage.

I 1950 foregik de sidste fire henrettelser og i årene efter blev de sidste oprindelige dødsdømte løsladt.

En af de sidste, der blev henrettet

Tidl. konduktør ved Amagerbanen, Aage Jensen fra Grækenlandsvej meldte sig til tysk tjeneste, hvor han senest var souschef i »Lille Jørgen gruppen«.

Denne gruppe deltog i mange grove aktioner i månederne op mod befrielsen.

En af de mere kendte aktioner foregik den 15. april 1945, hvor gruppen kørte til Parmagade, tæt ved Aage Jensens barndomshjem. Her blev fem mænd hentet i deres lejligheder. De pågældende var ikke direkte tilknyttet modstandsbevægelsen, men »Blege Aage«, som han blev kaldt, vidste, at de ikke sympatiserede med ham eller det han stod for.

Den 29-årige tidligere konduktør ved Amagerbanen, Aage Carl Anton Jensen var en af de sidste, der blev henrettet i Danmark.

De anholdte blev smidt i bagagerummene i gruppens biler og kørt til Politigården, hvor de blev udsat for særdeles grov tortur. Efterfølgende blev de hårdt medtagne kørt nord for København, hvor de blev skudt og efterladt i en skov.

Den lokale modstandsbevægelse havde forsøgt, at likvidere Aage Jensen og man havde længe haft hans lejlighed på Kongovej under observation. Aage Jensen, hustru og

barn var dog flyttet i sikkerhed til Dagmarhus. Her blev han den 6. maj 1945 anholdt af englænderne og udleveret til modstandsbevægelsen.

Højesteret stadfæstede fredag den 14. oktober 1949 Østre Landsrets dødsdom. Aage Jensen og to andre fra »Lille Jørgen gruppen« blev skudt kort tid efter midnat den 4. marts 1950.

Se yderligere på: www.Lokalhistorier.dk/Sundby

Redan fotograferet mod øst. I spidsen af magasinbygningen på stien skimtes fundament til henrettelsespladsen.

De to henrettelsespladser (den ældste ikke langt fra Kløvermarken og den nyeste syd for Stadsgraven) markeret med stjerne på nyere kort over nordlige del af »Amager«. Vedr. Amager. Den 4. juli 1618 udstedte Kong Chr. IV følgende forordning: »Vi naadigste have for godt anset her paa vort Land Amager en Befæstning at lade forfærdige«, men debatten om Christianshavn og Holmen er en del af Amager vil fortsætte uanset, hvad kongen befalede for snart 400 år siden.